

[Niels Mark.]

gennemføre en mere liberaliseret licitationsordning end den bestående.

Virkningen af den gældende ordning er dobbeltsidig: for det første skabes der en fordyrelse af byggeriet, for det andet en favorisering af middelmådigheden. De bygmestre, som har anskaffet sig et effektivt produktionsapparat, må forsøge at afgive tilbud så tæt ved gennemsnittet som muligt. Hvis de afgiver, lad mig kalde det det rigtige tilbud, som vil være fordelagtigt også for byggherren, risikerer de, at tilbuddet bliver reguleret opad eller simpelt hen udsendt.

Man kan så spørge: hvad betyder denne fordyrelse set i forhold til huslejen? Svaret herpå kan man vel komme til på følgende måde: hvis man sætter håndværkerudgiften pr. lejlighed i nybyggeriet til ca. 50.000 kr., vil en nedsættelse af håndværkerudgiften med 10 pct. betyde 5.000 kr. pr. lejlighed, og med et årligt byggeri på 40.000 lejligheder, som vi forhåbentlig snart kommer op på, giver det 200 mill. kr. Når man regner med, at huslejen er omkring 8 pct. af udgiften — det er i hvert fald ikke for lavt sat — betyder den af licitationsordningen skabte merudgift på ca. 5.000 kr. altså en merhusleje på 400 kr. årligt eller ca. 30-35 kr. pr. måned.

Ud over at bevirke en fordyrelse af byggeriet modvirker den bestående licitationsordning også den billigørelse af byggeriet, som skulle blive et resultat af den rationalisering og mekanisering af hele byggeprocessen, som der også fra statens side er ydet og stadig ydes tilskud til. Kort sagt synes virkningerne af den tekniske omstilling inden for byggeriet, når det drejer sig om håndværkerudgiften, ikke at være slået igennem. Vi ser jo også, at byggeindekset stiger støt — jeg var lige ved at sige måned for måned.

Dertil kommer, at det faktisk har været muligt i en årrække i kraft af hele systemet at boykotte de kooperative virksomheder. At der stadig gøres forsøg på at omgå bestemmelserne vedrørende tilbudgivning, har vi for nylig set et talende eksempel på, idet monopoltilsynet har følt sig foranlediget til at kræve fælleslicitationskontoret ophævet. Det er jo dette kontor, som varetager interesser i licitationssager for praktisk taget

alle organiserede mestre inden for blikkenslager-, sanitets-, rør-, varme- og smedeb Branchen.

Om det foreliggende lovforslag vil jeg gerne sige, at det utvivlsomt vil kunne medvirke til at skabe forbedrede konkurrenceforhold. Der er her tale om ikke uvæsentlige forbedringer i liberaliserende retning i forhold til nuværende praksis.

Forbuddet mod forhåndsregulering er den vigtigste nydannelse i lovforslaget, ikke mindst fordi denne regulering jo har været den fremherskende inden for hele reguleringssystemet. Det er i kommissionen fastslået, at dette system både direkte og indirekte har fordyrende virkninger, bl. a. derved at de bydende ikke sigter så lavt som muligt, men forsøger at sigte mod midten, hvorved hele pristilbudsniveauet hæves.

Derimod er jeg ikke sikker på, at de foreslåede begrænsninger vedrørende åbnings- og samarbejdsforbehold og udskydningsretten vil give de store resultater. Disse begrænsninger må vi sikkert se nærmere på i det kommende udvalg. Det samme gælder antallet af de såkaldte frie bud, som foreslås forhøjet til maksimalt 2 og 4, henholdsvis ved offentlige og ved bundne licitationer. Efter min opfattelse burde disse tal forhøjes, ikke mindst for at give de nyetablerede unge mestre en mulighed for deltagelse.

Så er der spørgsmålet om, hvorvidt den gældende bestemmelse, hvorefter en byggherre skal vente 6 måneder, før han efter en kasseret licitation kan udbyde igen, er den rigtige.

Endelig er der spørgsmålet om licitationer med krav om lokale tilbud; sådanne krav stilles ofte af kommunalbestyrelser, således at tilbudsgiverne skal have bopæl og virksomhed inden for kommunens grænser. Det er ganske vist et spørgsmål, der berører det kommunale selvstyre og ligger under indenrigsministeriet, men alligevel kan problemet drøftes i udvalget, ikke mindst fordi der her også er tale om en indskrænkning i tilbudsgivningen, ganske vist fra bygherrerens side.

Den højtærede handelsminister går i sin fremsættelsestale principielt ind for helt fri konkurrence. Det er klart, at mit parti og jeg er helt enige med den højtærede minister heri. Det er sikkert uforståeligt for mange, hvorfor man ikke inden for byggeindustrien